

КОДЕКС ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА ЕТИКА НА МАГИСТЪР-ФАРМАЦЕВТА

ВЪВЕДЕНИЕ

Етиката определя система от норми за нравствено поведение, нравствени правила и морал в обществото.

Фармацията, като хуманитарна наука и практика се обуславя изцяло върху грижата и съхраняването на здравето на обществото и в частност на отделния човек, като се основава и зависи от морала и етиката на всеки един свои представител.

Силата на едно съсловие се базира на етиката и морала на всички свои членове.

ЦЕЛИ

Обществото гласува огромно доверие на всеки магистър-фармацевт, на базата на знанията, уменията и професионалната му преценка. Това доверие се измерва на първо място с признаването на фармацията за медицинска и регулирана професия, както и с даденото от закона изключително право на собственост върху аптека. Всичко това изисква и задължава магистър-фармацевта да бъде максимално отговорен и етичен към своите пациенти, към другите медицински и здравни специалисти, към колегите си и към обществото като цяло.

Този Етичен кодекс полага основите на принципи, които всеки добросъвестен магистър-фармацевт трябва да спазва, както и да направи тези принципи обществено достойние.

Основните правила са съставени с цел да подпомогнат магистър-фармацевта в ежеднезната му работа и да улеснят взимането на решения свързани с професионалните задължения.

Правилата, разписани в този документ едва ли биха могли да предвидят всяка ситуация, възникнала в процеса на практиката, но въз основа на тях, както и на широките си познания, способности и професионална отговорност, магистър-фармацевтът се явява независим гарант за сигурността и качеството на фармацевтичните услуги и неотменим партньор в системата на здравеопазване.

Етичните стандарти в повечето случаи надхвърлят минималните и законови изисквания за практикуване на фармацевтичната професия и макар, че се подготвят в съответствие с правната регулация, те са свързани най-вече с етични норми.

РАЗДЕЛ I.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Фармацевтична професия може да се упражнява само от лице, притежаващо образователно-квалификационна степен “магистър” по фармация и призната правоспособност в Република България.

Чл. 2. Професията на магистър-фармацевта се основава на следните ценности:

1. Основна и най-голяма ценност е здравето, благосъстоянието и безопасността на пациента.
2. Професионална компетентност и отговорност.
3. Честност, хуманност, милосърдие и емпатия.
4. Тактичност и вежливост в отношенията с пациенти, колеги и обществото.
5. Толерантност към религиозни убеждения, етническа и политическа принадлежност, сексуална ориентация и други специфични индивидуални особености.
6. Еднаквост и равнопоставеност в отношенията към пациентите, независимо от обществено, социално и материално положение.

Чл. 3. Всеки магистър-фармацевт при професионалната си реализация трябва да работи по начин, който защитава името и престижа на професията и да утвърждава доверието на обществото към нея.

Чл. 4. Магистър-фармацевтът е длъжен да разбира природата, ефектите на лекарствата и начините, по които те могат да бъдат използвани за да се предотвратят болести, да се облекчат симптоми и/ или да се подпомогне диагностицирането им.

Чл. 5. Магистър-фармацевтът е длъжен да спазва правилата на Добрите фармацевтични практики и да поддържа професионалната си компетентност в съответствие на новостите в медицината и фармацията. Това си задължение фармацевтът приема като лична отговорност.

Чл. 6. Магистър-фармацевтът представя себе си само по начин, който защитава достойнството и честта на професията, и е в рамките на закона.

Чл. 7. Магистър-фармацевтът трябва да работи за непрекъснато издигане престижа на фармацевтичната професия.

Чл. 8. Магистър-фармацевтът може да членува в други професионални фармацевтични организации само ако техните Устав, цели и задачи не са в противоречие с Устава, целите и задачите на Български фармацевтичен съюз (БФС).

Чл. 9. Магистър-фармацевтът трябва да бъде независим в професионалните си решения и действия, като се ръководи единствено от здравето и безопасността на пациента.

Чл. 10. Магистър-фармацевтът спазва закона и решенията съсловие. Придържането към високи професионални стандарти, буквално и по дух, защитава честта и достойнството на професията.

Чл. 11. Магистър-фармацевтът се стреми към избяването на злоупотреба и пристрастявания.

Чл. 12. Магистър-фармацевтът търси честно и разумно заплащане за своята професионална дейност.

Чл. 13. (1) Магистър-фармацевтът съдейства за развитие на системата за здравеопазване и инициира и подкрепя позитивни промени.

(2) Магистър-фармацевтът активно участва в разработването, обсъждането и промените в здравната политика, които са в интерес на пациента и обществото.

Чл. 14. Магистър-фармацевтът участва в програми за повишаване на нивото на здравна култура на населението, опазването на околната среда и популяризирането на разумната употреба на всички здравни източници.

Чл. 15. Магистър-фармацевтът се бори активно срещу всички възможности за производство, доставка и търговия с лекарствени продукти извън рамките на закона.

Чл. 16. Магистър-фармацевтът пази предоставеното по законов път правото на собственост върху аптека.

Чл. 17. Магистър-фармацевтът трябва да търси честност и справедливост при разпределението на здравните ресурси, за които е отговорен, както и търси баланс между нуждите на пациента и обществото.

РАЗДЕЛ II

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ ФАРМАЦЕВТ-ПАЦИЕНТ

Чл. 18. (1) Магистър-фармацевтът има морални задължения и изгражда взаимоотношения на доверие с пациента, като отговор на високото обществено признание на професията.

(2) Магистър-фармацевтът се задължава да помага на пациента да постигне максимална полза от лекарствата чрез рационалната им употреба.

(3) Магистър-фармацевтът е посветен на здравето и хуманното отношение към пациента и пази неговото доверие.

Чл. 19. Магистър-фармацевтът подпомага пациента по грижовен, съчувствен и конфиденциален начин

Чл. 20. (1) Магистър-фармацевтът поставя грижата за пациента в центъра на професионалната си практика, като има предвид само неговите здравни и медицински нужди и тези, определени от здравната наука.

(2) Магистър-фармацевтът отпуска лекарства по рецепта и без рецепта само когато е сигурен, че са безопасни, ефикасни и качествени.

Чл. 21. Магистър-фармацевтът има само професионални взаимоотношения с пациента, основани на взаимно уважение, честност и съчувствие, като се съобразява с евентуалните последствия и безопасността на пациента.

Чл. 22. (1) Магистър-фармацевтът уважава индивидуалните ценности и достойнството на всеки пациент, осигурява му ярна, точна и разбираема информация така, че да може да вземе информирано решение що се отнася за неговото здраве.

(2) Магистър-фармацевтът уважава информирания избор на пациента, който отказва лечение и живее в риск.

(3) Магистър-фармацевтът уважава достойнството на пациент с намалена компетентност и се опитва да го подпомогне по подходящ начин и степен във вземането на най-доброто решение за неговото здраве.

Чл. 23. Магистър-фармацевтът уважава и пази правото на конфиденциалност на пациента. Информация, придобита при професионални контакти с пациента може да бъде разкрита само ако не се разкрива идентичността на пациента. Това би могло да стане единствено след получаване на съгласие от пациента, във всички случаи предвидени в закона или когато е необходимо за да го предпази от вредни последствия.

Чл. 24. (1) Магистър-фармацевтът уважава правото на пациента на фармацевтична услуга и е длъжен да му я осигури.

(2) Когато не може да бъдат отпуснати предписани лекарства или услуги, магистър-фармацевта е длъжен да пренасочи пациента, така че това да бъде направено на друго удобно за него място.

(3) Магистър-фармацевтът е длъжен да подsigури непрекъснатост на фармацевтичната услуга чрез подходяща комуникация и координация особено в случай на затваряне, преместване на аптека при изключителни обстоятелства, като природни бедствия, аварии или други.

Чл. 25. Магистър-фармацевтът служи на нуждите на обществото и неговите членове. Първо задължение е пациента. В същото време задълженията може да надвишават нуждите на пациента и обхващат цялото общество. В тези случаи магистър-фармацевтът признава отговорностите свързани с тези обществени задължения и действа в съгласие с тях.

РАЗДЕЛ III.

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ФАРМАЦЕВТИ

Чл. 26. Магистър-фармацевтът трябва да е в коректни отношения с колегите си, като в случай на различията се ръководи само от интересите на пациента.

Чл. 27. Магистър-фармацевтът не трябва да петни името на свои колеги, като изказва мнения и съмнения относно компетентността и дейността им без конкретни данни и доказателства.

Чл. 28. Магистър-фармацевт, които изразява загриженост относно компетентността на свой колега, основаваща се на достоверни данни, трябва да бъде подкрепян и защитаван.

Чл. 29. Всеки магистър-фармацевт е длъжен да съдейства при обследването на компетентността на свой колега, като предоставя точни, обективни и професионални данни.

Чл. 30. Магистър-фармацевтът е задължен да се консултира с колеги и да пренасочва пациента, когато счете за необходимо. Трябва да се признава правото на друго мнение, особено когато то е в полза на пациента.

Чл. 31. (1) Магистър-фармацевтът не трябва да участва в нелоялна професионална и търговска конкуренция или такава, която ще накърни доброто име на професията или ще навреди на колега, на пациент или на обществото.

(2) Недопустимо е използването на търговски и ценови подходи за лекарствени продукти по лекарско предписание с цел пренасочване на пациенти от една аптека в друга.

Чл. 32. (1) Споровете от професионален, етичен и деонтологичен характер между магистър-фармацевти са от компетенцията на Комисиите по етика и качество на РФК на БФС.

(2) Решенията по предходната алинея могат да се обжалват пред Комисията по етика и Комисията по качество на БФС. Решенията не подлежат на обжалване.

РАЗДЕЛ IV.

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ФАРМАЦЕВТИ И ДРУГИ МЕДИЦИНСКИ И ЗДРАВНИ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл.33. Магистър-фармацевтът трябва да действа с честност и достойнство във взаимоотношенията си с другите медицински и здравни специалисти.

Чл. 34. Магистър-фармацевтът не трябва да се включва в каквото и да било дейност или да има поведение, които биха могли да уронят престижа и общественото доверие на медицинските професии.

Чл. 35. Като осъзнава своята компетентност и умения магистър-фармацевтът е длъжен да насочва пациентите към други медицински и здравни специалисти, когато е необходимо.

Чл. 36. Магистър-фармацевтът не може да влиза в съдружия или договорки, които биха нарушили независимото професионално решение или биха попречили на правото на пациента на информиран и свободен избор.

Чл. 37. Магистър-фармацевтът осъществява сътрудничество с други медицински и здравни специалисти с цел постигане на качествено обслужване на пациента. Консултирането между медицинските специалисти трябва да бъде единствено с цел подобряване на здравето на пациента.

РАЗДЕЛ V.

ФАРМАЦЕВТЪТ И ОБЩЕСТВОТО

Чл. 38. Магистър-фармацевтът е активен член на обществото и съдейства за популяризирането на здравословен начин на живот и хигиена.

Чл. 39. Недопустимо е магистър-фармацевтът да използва аптеката, която е здравно заведение, и отношенията си с потребителите на фармацевтични услуги за постигането на политически, религиозни и други цели, неприсъщи на професията.

Чл. 40. Магистър-фармацевтът участва активно в екологични програми и ги подкрепя.

Чл. 41. (1) Обществото дължи на магистър-фармацевта уважение, добра материална осигуреност и опазване на достойнството.

(2) Магистър-фармацевтът е длъжен сам да утвърждава авторитета си с професионализъм, компетентност, знания, умения и хуманно отношение към пациента и обществото.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Правилата на този кодекс са задължителни за всеки магистър-фармацевт, упражняващ професията.

§2. При неспазване разпоредбите на кодекса се налагат наказанията, предвидени съгласно Закона за съсловната организация на магистър-фармацевтите, Устава на БФС и уставите на РФК на БФС.

§3. Кодексът е приет на Втория извънреден конгрес на БФС, проведен на 24.11.2007 г. в гр. София и е изработен на основание чл. 9, ал. 2 от Закона за съсловната организация на магистър-фармацевтите.

Списък на делегатите подписали
**КОДЕКС ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА ЕТИКА
НА МАГИСТЪР-ФАРМАЦЕВТА**